

OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO
Hep.br. 65/2002
30. jun 2003.
PRIŠTINA

OKRUŽNOM SUDU U PRIŠTINI

Na osnovu člana 45, stav 2, tačka 3 i člana 261, stav 1 ZKP, koji se primenjuje u skladu sa Uredbom UNMIK 1999/24, ovim podižem

DOPUNJENU OPTUŽNICU

PROTIV:

Ljatifa GAŠIJA (Latif GASHI), ili komandanta ‘Ljate’ (Lata), po narodnosti kosovskog Albanca, od oca Rize (Riza) i majke Rabe, rođenog 12.09.61., u mestu Dobri Do, sa stanom u centru Prištine, u blizini Avenije majke Tereze, koordinate EN 1328 2333;

Nazifa MEHMETIJA (Nazif MEHMETI), ili ‘Dinija’ (Dini), po narodnosti kosovskog Albanca, rođenog 20.09.61., od oca Hajredina (Hajredin), ime majke nepoznato, mesto rođenja Šajkovac, sa stanom u selu Šajkovac, zaposlenog na mestu policijaca KPS u Prištini, u policijskoj stanici 3;

Naima KADRIJUA (Naim KADRIU), ili ‘Ljumija’ (Lumi) rođenog 05.03.73., mesto rođenja nepoznato, po narodnosti kosovskog Albanca, sa stanom u gradu Podujevu, koordinate EN 1630 5062, zaposlenog u firmi “Kosovo petrol”, HEP 65/2002, u Okružnom sudu u Prištini,

Rustema MUSTAFE (Rrustem Mustafa), ili ‘Remija’ (Remi), po narodnosti kosovskog Albanca, rođenog 27.02.71., u mestu Prepelica, od oca Musljija (Musli) i majke Nefise, sa stanom u Podujevu, u Ulici fiterija, koordinate EN 1601/5245.

Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Naim KADRIJU nalaze se u pritvoru od 28. januara 2002., a Rustem MUSTAFA se u pritvoru nalazi od 11. avgusta 2002.

ZATO ŠTO

A. OPŠTI NAVODI OPTUŽBE

1. Međunarodni tužilac podiže ovu optužnicu protiv Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA, Naima KADRIJUA i Rustema MUSTAFE ("saoptuženih") koji se terete da su počinili ratne zločine prema članu 142 Krivičnog zakona Jugoslavije (KZJ), u vezi sa članom 24, 30, 22 i 26 KZJ, izvršenjem, naređenjem, pomaganjem, izvršenjem propustom, činjenjem u saradnji sa drugima, i učešćem u zajedničkom zločinačkom planu, u svrhu izvršenja ratnih zločina. Navodi se na su saoptuženi odgovorni i lično i zbog svog autoriteta zapovednika za nezakonitu otmicu, protivpravni pritvor, batinanje, mučenje i, u nekim slučajevima, ubistvo građana kosovskih Albanaca.

2. U celom periodu relevantnom za ovu optužnicu postojalo je stanje unutrašnjeg oružanog sukoba između "UČK," ili Oslobođilačke vojske Kosova, i Savezne Republike Srbije i Savezne Republike Jugoslavije, što obuhvata Vojsku Jugoslavije (VJ), snage Ministarstva unutrašnjih poslova Savezne Republike Jugoslavije (SRJ), snage Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i pripadnike srpskih paravojnih jedinica na teritoriji Kosova (vidi zapisnik sa istažnog saslušanja – Ljatif Gaši – 28. januar 2002. – unutrašnji sukob od 15. ili 16. maja 1998.). Obe oružane snage su se nalazile pod odgovornom komandom, kontrolišući delove teritorije Kosova, što im je omogućavalo da izvode produžena i usklađena vojna dejstva. Međunarodni oružani sukob se odvijao istovremeno, i pored, unutrašnjeg oružanog sukoba u periodu od 24. marta 1999. do 12. juna 1999.¹

3. Postupci izneti u članu 142 KZJ, i navedeni u ovoj optužnici, predstavljaju ratne zločine, jer svako od posebno utvrđenih ključnih dela predstavlja povredu važećeg međunarodnog prava, uključujući zajednički član 3 Ženevske konvencije iz 1949., međunarodno običajno pravo, koji se primenjuje u unutrašnjem i međunarodnom oružanom sukobu; Haških konvencija iz 1899 i 1907., četiri Ženevske konvencije iz 1949., i Protokol I iz 1977 Ženevske konvencije iz 1949., koji se primenjuju u međunarodnom oružanom sukobu; i Dopunski protokol II iz 1977. Ženevskim konvencijama iz 1949., koji se primenjuje u unutrašnjem oružanom sukobu.

4. Član 142 KZJ predstavlja važeći zakon na Kosovu u skladu sa Uredbom UNMIK 1999/24, koja iznosi da su važeći zakoni na Kosovu oni koji su bili na snazi 22. marta 1989. U skladu sa zahtevima Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz 1974., član 181, deo važećeg zakona na Kosovu (da se krivična dela i krivične sankcije zasnivaju jedino na zakonskim odredbama koje definišu delo i predviđaju kaznu), član 142 KZJ definiše krivična dela ratnih zločina protiv civilnog stanovništva i predviđe za to kaznu.

¹ Oružani sukob između država NATO i SRJ predstavlja je međunarodni oružani sukob. On je počeo 24. marta 1999., započinjanjem vazdušne kampanje NATO, i trajao je makar do 12. juna 1999., kada su se snage SRJ povukle sa Kosova koncem vazdušne kampanje NATO. Vidi Tadić, Odluka o jurisdikciji žalbenog veća 1995., stav 84, koji navodi: "Nesumnjivo je da je neki oružani sukob međunarodan ukoliko se odvija između jedne ili više država. Pored toga, u slučaju da oružani sukob izbije na teritoriji jedne države, on može postati međunarodan (ili, u zavisnosti od okolnosti, biti međunarodan po svom karakteru zajedno sa unutrašnjim oružanim sukobom) ukoliko i) druga država interveniše u tom konfliktu svojim trupama, ili ako ii) neki o učesnika u unutrašnjem oružanom sukobu dejstvuju u ime te druge države".

5. Sve žrtve raznih zločina koje se pominju u navodima ove optužnice jesu eksplicitno zaštićeni pripadnici civilnog stanovništva, kako je predviđeno u članu 142 KZJ, kao i prema navedenom međunarodnom pravu.

6. Postoji veza između počinjenih ratnih zločina prema navodima ove optužnice i unutrašnjeg i međunarodnog oružanog sukoba. Postojanje oružanog sukoba je igralo značajnu ulogu u mogućnosti saoptuženih da izvrše pomenuta dela i postupci saoptuženih su bili neposredno povezani sa oružanim sukobom.

7. Postupci saoptuženih su se odigrali tokom perioda kada je na Kosovu postojao unutrašnji oružani sukob i, u vezi onih dela koja su izvršena u periodu od 24. marta 1999. do 12. juna 1999., ona su se odigrala dok se na Kosovu odvijao međunarodni oružani sukob. Ova dve kategorije sukoba su postojale istovremeno na Kosovu u periodu od 24. marta 1999. do 12. juna 1999.

8. Saoptuženi, kao počinioci ratnih zločina, delovali su u ime i bili su usko povezani sa oružanim snagama UČK, ili OVK, čime su bili strane u sukobu. OVK je sebe proglašila legalnom vojskom 15. ili 16. maja 1998.

B. ČINJENIČNO STANJE

9. Od avgusta 1998. do sredine juna 1999., komanda UČK u zoni Lab je koristila nekoliko centara za pritvor gde je držala civilna lica u pritvoru. Jedan centar za pritvor je postojao na Bajgori najkasnije od avgusta 1998. do septembra ili oktobra 1998., jedan je bio u Lapaštici najkasnije od novembra 1998. do kraja marta 1999., jedan centar za pritvor je postojao u Majancu od marta 1999. do sredine aprila 1999., i jedan je postojao u Koliću od maja 1999. do sredine juna 1999.

10. Od početka avgusta 1998. do sredine juna 1999. saoptuženi su, zajedno sa drugim nepoznatim stražarima i vojnicima OVK i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, protivpravno pritvarali civile u pomenutim centrima za pritvor. Saoptuženi su, zajedno sa drugim nepoznatim stražarima i vojnicima OVK i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, protivzakonito hapsili civile i prevozili ih u centre za pritvor, ili su slali pozive pojedinim civilima da se jave u jedan od štabova OVK, ili jedan od pomenutih centara za pritvor, radi "informativnih razgovora". Oni civili koji su odgovorili na takav poziv bili su potom protivpravno pritvarani. Svrha saoptuženih u osnivanju centara za pritvor bila je da pritvaraju kosovske Albance osumnjičene za saradnju sa Srbima i primoraju pritvorena lica da priznaju neloyalnost OVK i da pritvorene kazne za navodnu neloyalnost OVK. Pomenuta svrha optuženih odnosila se i na pritvorenog Srbina tokom avgusta i septembra 1998.

11. Pritvoreni civili u centrima su bili smešteni u nehumanim uslovima, lišeni odgovarajućih higijenskih uslova, hrane, vode i medicinske nege. Oni su bili izloženi rutinskom batinanju i mučenju, primoravani da jedni druge tuku, primoravani da daju lažna priznanja i prečeno im je smrću.

12. Tokom čitavog vremena relevantnog za ovu optužnicu, optuženi Ljatif GAŠI je bio komandant obaveštajne službe lapske zone. Svojom ulogom komandanta obaveštajne službe, Ljatif GAŠI je, postupajući u saradnji sa saoptuženima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredio pritvor civila i imao ovlašćenje da pritvorene civile oslobođi. Ljatif GAŠI je bio odgovoran i lično i kao pretpostavljeni za protivpravan pritvor civila i ustanovljenje i održavanje režima nehumanih uslova u kojima su držani civili. Ljatif GAŠI je, zajedno sa saoptuženima i drugim nepoznatim licima, učestvovao u isledivanju i mučenju pritvorenih civila i u ubistvu jednog broja zatočenih civila.

13. Od oko oktobra 1998. do maja 1999., optuženi Nazif MEHMETI je bio komandant vojne policije u zoni Lab. Svojom ulogom komandanta vojne policije u lapskoj zoni, Nazif MEHMETI je, postupajući zajedno sa drugim saoptuženima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim planom, naredio pritvaranje civila i imao ovlašćenja da oslobođa pritvorene civile. Nazif MEHMETI je bio odgovoran lično i kao pretpostavljeni za protivpravan pritvor civila i ustanovljenje i održavanje nehumanih uslova u kojima su civili držani. Nazif MEHMETI je, zajedno sa saoptuženima i drugim nepoznatim licima, učestvovao u isledivanju i mučenju zatočenih civila i u ubistvu jednog broja zatočenih civila.

14. Od oko maja 1999. do sredine juna 1999., optuženi Naim KADRIJU je bio pripadnik vojne policije UČK u lapskoj zoni. Svojom ulogom pripadnika vojne policije, on je lično bio odgovoran za protivpravno pritvaranje dva civilna lica, svedoka "Q" i svedoka "R", i za ustanovljenje i održavanje nečovečnih uslova u kojima su ovi civili držani. Naim KADRIJU je, zajedno sa saoptuženima i drugim nepoznatim licima, učestvovao u isledivanju i mučenju ovih zatočenih civila.

15. Tokom čitavog vremena relevantnog za ovu optužnicu, **pogotovo od početka avgusta 1998. do 12. juna 1999.**, optuženi Rustem MUSTAFA je bio komandant zone Lab. Svojom ulogom komandanta lapske zone, Rustem MUSTAFA je, postupajući zajedno sa saoptuženima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredio pritvaranje civila i imao moć da pritvorene civile oslobođa. Rustem MUSTAFA je odgovoran lično i kao pretpostavljeni za protivpravno pritvaranje civila i ustanovljenje i održavanje nehumanih uslova u kojima su civili držani. Rustem MUSTAFA je, zajedno sa saoptuženima i drugim nepoznatim licima, učestvovao u isledivanju i mučenju pritvorenih civila i u ubistvu jednog broja zatočenih civila.

C. NAVODI U VEZI KRIVIČNIH DELA

16. U navodu o krivičnim delima koji sledi, svakoj tački vezanoj za ratni zločin prethodi navod jednog ili više pojedinačnih zločina koji su njom obuhvaćeni i koji bi konstituisali posebna krivična dela prema Krivičnom zakonu Kosova zajedno sa Krivičnim zakonom Jugoslavije.

TAČKA 1

Od početka avgusta 1998. do kraja oktobra 1998., Ljatif GAŠI i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom da protivpravno pritvaraju civile kosovske Albance, naredili i učestvovali u protivpravnom hapšenju i zatvaranju civila kosovskih Albanaca i ove civile su držali u centru za pritvor lociranom na Bajgori. Među tim uhapšenim i protivpravno pritvorenim civilima bili su:

žrtva "1", protivpravno uhapšena 28. avgusta 1998. i protivpravno zatočena u centru za pritvor na Bajgori od 28. avgusta 1998. do ubistva u avgustu ili septembru 1998.;

Sabit BERIŠA (BERISHA), protivpravno uhapšen u avgustu 1998. i protivpravno zatočen u centru za pritvor na Bajgori od avgusta 1998. do svog puštanja na slobodu u septembru 1998.

Time što su naredili i učestvovali u protivpravnom hapšenju i pritvoru civila kosovskih Albanaca, Ljatif GAŠI i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratne zločine protivpravnog hapšenja i zatvaranja, u skladu sa članom 142 KZJ u vezi članova 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 2

Od oktobra 1998. do kraja aprila 1999., Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom da protivpravno pritvaraju civile kosovske Albance, naredili i učestvovali u protivpravnom hapšenju i pritvaranju civila kosovskih Albanaca i držanju ovih civila u centrima za pritvor lociranim u Lapaštici, Majancu i Potoku. Među tim uhapšenim i protivpravno zatočenim civilima bili su:

anonimni svedok "7", protivpravno uhapšen u novembru 1998. i protivpravno zatočen u centru za pritvor u Lapaštici od novembra 1998. do puštanja na slobodu krajem decembra 1998.;

anonimni svedok "4", protivpravno uhapšen u novembru 1998. i protivpravno zatočen u centru za pritvor u Lapaštici od novembra 1998. do puštanja na slobodu krajem marta 1999.;

Drita BUNJAKU, protivpravno uhapšena u januaru 1999. i protivpravno zatočena u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, od januara 1999. do ubistva u aprilu 1999.;

Svedok "H", protivpravno uhapšen u januaru 1999. i protivpravno zatočen u centru za pritvor u Lapaštici do puštanja na slobodu u januaru 1999.;

Agim MUSLIJU (MUSLIU), protivpravno uhapšen u novembru 1998. i protivpravno zatočen u centru za pritvor u Lapaštici od novembra 1998. do uslovnog puštanja na slobodu u januaru 1999.;

Agim MUSLIJU, protivpravno uhapšen u februaru 1999. i protivpravno zatočen u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, od februara 1999. do ubistva u aprilu 1999.;

Idriz SVARĆA (SVARQA), protivpravno uhapšen u novembru 1998. i protivpravno zatočen u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, od novembra 1998. do ubistva u aprilu 1999.;

Aljuš (Alush) KASTRATI, protivpravno uhapšen u februaru 1999. i protivpravno zatočen u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Potoku, od februara 1999. do ubistva u aprilu 1999.;

Hetem JAŠARI (JASHARI), protivpravno uhapšen u januaru 1999. i protivpravno zatočen u centrima za pritvor u Lapaštici, odnosno u Potoku, od januara 1999. do ubistva u aprilu 1999.;

svedok "V", protivpravno uhapšen u januaru 1999. i protivpravno zatočen u centru za pritvor u Lapaštici do puštanja na slobodu u januaru 1999.

Time što su naredili i učestvovali u protivpravnom hapšenju i pritvaranju civila kosovskih Albanaca, Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratne zločine protivpravnog hapšenja i zatvaranja, u skladu sa članom 142 KZJ u vezi članova 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 3

Od maja 1999. do sredine juna 1999., Ljatif GAŠI, Naim KADRIJU i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom da protivpravno pritvaraju civile, naredili i učestvovali u protivpravnom hapšenju i zatvaranju civila kosovskih Albanaca i držanju ovih civila u centru za pritvor lociranom u Koliću. Među tim uhapšenim i protivpravno zatočenim civilima su bili:

svedok "Q", protivpravno uhapšen početkom juna 1999. i protivpravno pritvoren u centru za pritvor u Koliću do puštanja na slobodu početkom juna 1999.;

svedok "R", protivpravno uhapšen početkom juna 1999. i protivpravno pritvoren u centru za pritvor u Koliću do puštanja na slobodu početkom juna 1999.

Time što su naredili i učestvovali u protivpravnom hapšenju i pritvaranju civila kosovskih Albanaca, Ljatif GAŠI, Naim KADRIJU i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratne zločine protivpravnog hapšenja i zatvaranja, u skladu sa članom 142 KZJ u vezi članova 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 4

Od avgusta 1998. do kraja septembra 1998., Ljatif GAŠI i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u uspostavljanju i održavanju režima nečovečnog postupanja prema civilima kosovskim Albancima protivpravno zatvorenim u centru za pritvor lociranom na Bajgori time što su držali ove pritvorene civile u nehumanim uslovima, lišavajući ih odgovarajućih higijenskih uslova, hrane i vode te potrebne medicinske nege. Nečovečno postupanje prema pritvorenim civilima nanosilo je neizrecivu patnju ili povredu telesnog integriteta i narušavanje zdravlja ovih pritvorenih lica i predstavljalo je primenu mera zastrašivanja i terora. Među civilima koji su bili predmet takvog nečovečnog postupanja nalazili su se:

žrtva "1", pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor na Bajgori od 28. avgusta 1998. do ubistva u avgustu ili septembru 1998.;

Sabit BERIŠA, pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor na Bajgori od avgusta 1998. do puštanja na slobodu u septembru 1998.

Time što su naredili i učestvovali u uspostavljanju i održavanju režima nečovečnog postupanja prema civilima kosovskim Albancima, Ljatif GAŠI i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost pretpostavljenog za ratne zločine nečovečnog postupanja i nanošenja neizrecive patnje ili narušavanja telesnog zdravlja pritvorenih civila i predstavlja primenu mera zastrašivanja i terora, u suprotnosti sa članom 142 KZJ u vezi članova 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 5

Od oktobra 1998. do kraja aprila 1999., Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u ustanovljenju i održavanju režima nečovečnog postupanja prema civilima kosovskim Albancima protivpravno pritvorenima u centrima za pritvor lociranim u Lapaštici, Majancu i Potoku, time što su ove pritvorene civile držali u nehumanim uslovima, lišavajući ih odgovarajućih higijenskih uslova, hrane i vode te potrebne medicinske nege. Nehumano postupanje prema pritvorenim civilima izazvalo je neizrecivu patnju ili povredu telesnog integriteta i narušavanje zdravlja tih zatočenika i predstavljalo je primenu mera zastrašivanja i terora. Među civilima podvrgnutim takvom tretmanu bili su:

anonimni svedok "7", pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici od novembra 1998. do puštanja na slobodu krajem decembra 1998.;

anonimni svedok "4", pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici od novembra 1998. do puštanja na slobodu krajem marta 1999.;

Drita BUNJAKU, pritvorena u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, od januara 1999. do ubistva u aprilu 1999.;

svedok "H", pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici tokom januara 1999.;

Agim MUSLIJU, pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici od novembra 1998. do uslovnog puštanja na slobodu u januaru 1999.;

Agim MUSLIJU, pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, od februara 1999. do ubistva u aprilu 1999.;

Idriz SVARĆA, pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, od novembra 1998. do ubistva u aprilu 1999.;

Aljuš KASTRATI, pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Potoku, od februara 1999. do ubistva u aprilu 1999.;

Hetem JAŠARI, pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Potoku, od januara 1999. do ubistva u aprilu 1999.;

svedok "V", pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Lapaštici tokom januara 1999.

Time što su naredili i učestvovali u uspostavljanju i održavanju režima nečovečnog postupanja prema civilima kosovskim Albancima, Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratne zločine nečovečnog postupanja i nanošenje nezimerne patnje ili oštećenja telesnog zdravlja pritvorenih civila i predstavljalo je mere zastrašivanja i terora, u suprotnosti sa članom 142 KZJ u vezi sa članovima 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 6

Od maja 1999. do sredine juna 1999., Ljatif GAŠI, Naim KADRIJU i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u ustanovljenju i održavanju režima nečovečnog postupanja prema civilima kosovskim Albancima protivpravno pritvorenim u centru za pritvor lociranom u Koliću time što su držali pritvorene civile u nehumanim uslovima, lišavajući ih odgovarajućih higijenskih uslova, hrane i vode te potrebne medicinske nege. Nečovečno postupanje prema pritvorenim civilima je nanelo neizrecivu patnju ili povredu telesnog integriteta i narušavanje zdravlja pritvorenih lica i predstavljalo je primenu mera zastrašivanja i terora. Među civilima izloženim nečovečnom postupanju bili su:

svedok "Q", pritvoren u načovečnim uslovima u centru za pritvor u Koliću početkom juna 1999.;

svedok "R", pritvoren u nečovečnim uslovima u centru za pritvor u Koliću početkom juna 1999.

Time što su naredili i učestvovali u uspostavljanju i održavanju režima nečovečnog postupanja prema civilima kosovskim Albancima, Ljatif GAŠI, Naim KADRIJU i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratne zločine nečovečnog postupanja i nanošenja neizrecive patnje ili narušavanja telesnog zdravlja pritvorenih civila i predstavljalo je primenu mera zastrašivanje i terora, u suprotnosti sa članom 142 KZJ u vezi sa članovima 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 7

Od avgusta 1998. do kraja septembra 1998., Ljatif GAŠI i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u prebijanju i mučenju civila protivpravno zatvorenih u centru za pritvor lociranom na Bajgori u pokušaju da primoraju pritvorena lica da priznaju akt neloyalnosti prema OVK. Među civilima podvrgnutim prebijanju i mučenju bili su:

žrtva "1", pritvoren u centru za pritvor na Bajgori i podvrgнутa prebijanju i mučenju od strane nepoznatih lica od 28. avgusta 1998. do avgusta ili septembra 1998.

Time što su naredili i učestvovali u prebijanju i mučenju civila kosovskih Albanaca protivpravno zatvorenih u centru za pritvor lociranom na Bajgori, Ljatif GAŠI i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratne zločine nečovečnog postupanja, nanošenja neizrecive patnje ili narušavanja telesnog integriteta ili zdravlja, primene mera zastrašivanja i terora te mučenja, u suprotnosti sa članom 142 KZJ u vezi članova 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 8

Od oktobra 1998. do kraja aprila 1999., Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u prebijanju i mučenju civila kosovskih Albanaca protivpravno pritvorenih u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu i Potoku, u pokušaju da pomenuta pritvorenna lica primoraju da priznaju akt neloyalnosti OVK. Među civilima podvrgnutim prebijanju i mučenju su bili:

anonimni svedok "7", pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica od novembra 1998. do kraja decembra 1998.;

anonimni svedok "4", pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica od novembra 1998. do kraja marta 1999;

Drita BUNJAKU, pritvorena u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, i podvrgnuta prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica od januara 1999. do aprila 1999.;

svedok "H", pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici i podvrgnut mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica tokom januara 1999.;

Agim MUSLJIJU, pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica od novembra 1998. do januara 1999.;

Agim MUSLJIJU, pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica od februara 1999. do aprila 1999.;

Idriz SVARĆA, pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Majancu, i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica od novembra 1998. do aprila 1999.;

Aljuš KASTRATI, pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Potoku, i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica od februara 1999. do aprila 1999.;

Hetem JAŠARI, pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici, odnosno Potoku, i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Nazifa MEHMETIJA i drugih nepoznatih lica od januara 1999. do aprila 1999.;

svedok "V", pritvoren u centru za pritvor u Lapaštici i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane nepoznatih lica tokom januara 1999.

Time što su naredili i učestvovali u prebijanju i mučenju civila kosovskih Albanaca protivpravno pritvorenih u centrima za pritvor lociranim u Lapaštici, Majancu i Potoku, Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratne zločine nečovečnog postupanja, nanošenja neizrecive patnje ili povrede telesnog integriteta ili zdravlja, primene mera zastrašivanja i terora te mučenja, u suprotnosti sa članom 142 KZJ u vezi članova 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 9

Od maja 1999. do sredine juna 1999., Ljatif GAŠI, Naim KADRIJU i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u prebijanju i mučenju civila kosovskih Albanaca protivpravno pritvorenih u centru za pritvor lociranom u Koliću u pokušaju da primoraju pritvorena lica da priznaju akte nelojalnosti prema OVK. Među tim civilima podvrgnutim prebijanju i mučenju bili su:

svedok "Q", pritvoren u centru za pritvor u Koliću i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Naima KADRIJUA i drugih nepoznatih lica početkom juna 1999.;

svedok "R", pritvoren u centru za pritvor u Koliću i podvrgnut prebijanju i mučenju od strane Ljatifa GAŠIJA, Naima KADRIJUA i drugih nepoznatih lica početkom juna 1999.

Time što su naredili i učestvovali u prebijanju i mučenju civila kosovskih Albanaca protivpravno pritvorenih u centru za pritvor lociranom u Koliću, Ljatif GAŠI, Naim KADRIJU i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratne zločine nečovečnog postupanja, nanošenja neizrecive patnje ili narušavanje telesnog integriteta ili zdravlja, primene mera zastrašivanja i terora te mučenja, u suprotnosti sa članom 142 KZJ u vezi članova 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 10

Od avgusta 1998. do septembra 1998., Ljatif GAŠI i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u ubistvu civila kosovskih Albanaca protivpravno pritvorenih u centru za pritvor lociranom na Bajgori. Civili ubijeni u centru za pritvor bili su:

žrtva "1", pritvorena od strane UČK na Bajgori u avgustu 1998. i ubijena od strane nepoznatih pripadnika UČK u avgustu ili septembru 1998.

Time što su naredili i učestvovali u ubistvu civila kosovskog Albana protivpravno pritvorenog u centru za pritvor lociranom na Bajgori, Ljatif GAŠI i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratni zločin ubistva pripadnika civilnog stanovništva kosovskog Albana, u suprotnosti sa članom 142 KZJ u vezi članova 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 11

Od oktobra 1998. do kraja aprila 1999., Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Rustem MUSTAFA su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u ubistvu civila kosovskih Albanaca protivpravno pritvorenih u centrima za pritvor lociranim u Majancu i Potoku. Među civilima ubijenim u ovim centrima za pritvor bili su:

Driga BUNJAKU, pritvorena od strane UČK u Lapaštici u januaru 1999. i Majancu od 25. ili 26. marta 1999., te ubijena od strane nepoznatih pripadnika UČK u aprilu 1999.;

Agim MUSLIJU, pritvoren od strane UČK u Lapaštici u novembru 1998., uslovno oslobođen u januaru 1999., ponovo pritvoren u Lapaštici u februaru 1999., i Majancu 25. ili 26. marta 1999., te ubijen od strane nepoznatih pripadnika UČK u aprilu 1999.;

Idriz SVARĆA, pritvoren od strane UČK u Lapaštici u novembru 1998., i Majancu 25. ili 26. marta 1999., te ubijen od strane nepoznatih pripadnika UČK u aprilu 1999.;

Aljuš KASTRATI pritvoren od strane UČK u Lapaštici u februaru 1999., i Potoku u martu 1999., te ubijen od strane nepoznatih pripadnika UČK u aprilu 1999.;

Hetem JAŠARI, pritvoren od strane UČK u Lapaštici u januaru 1999., i Potoku u martu 1999., te ubijen od strane nepoznatih pripadnika UČK u aprilu 1999.

Time što su naredili i učestvovali u ubistvu civila kosovskih Albanaca protivpravno pritvorenih u centrima za pritvor lociranim u Majancu i Potoku, Ljatif GAŠI, Nazif MEHMETI i Rustem MUSTAFA snose ličnu odgovornost i odgovornost prepostavljenog za ratni zločin ubistva pripadnika civilnog stanovništva kosovskih Albanaca, u suprotnosti sa članom 142 KZJ zajedno sa članovima 22, 24, 26 i 30 KZJ.

TAČKA 12

Od avgusta 1998. do kraja septembra 1998., Rustem MUSTAFA, Ljatif GAŠI i Nazif MEHMETI su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom da protivpravno pritvore Milovana Stankovića, srpskog šumara, naredili i učestvovali u njegovom protivpravnom zatvaranju u centrima za pritvor lociranim u Barama, Bajgori i drugim okolnim lokacijama u okviru lapske zone.

TAČKA 13

Od avgusta 1998. do kraja septembra 1998., Rustem MUSTAFA, Ljatif GAŠI i Nazif MEHMETI su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim pojedincima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u uspostavljanju i održavanju režima nehumanog postupanja prema Milovanu Stankoviću, srpskom šumaru koga su protivpravno pritvorili u centrima za pritvor lociranim u Barama, Bajgori i drugim okolnim lokacijama u okviru lapske zone, time što su ga držali u nehumanim uslovima, lišavajući ga odgovarajućih higijenskih uslova, hrane i vode, te neophodne medicinske nege. Nečovečno postupanje mu je nanelo neizrecivu patnju ili narušavanje njegovog telesnog integriteta i zdravlja i predstavljalo je primenu mera zastrašivanja i terora.

TAČKA 14

Od avgusta 1998. do kraja septembra 1998., Rustem MUSTAFA, Ljatif GAŠI i Nazif MEHMETI su, delujući zajedno sa drugim nepoznatim licima i u skladu sa zajedničkim zločinačkim poduhvatom, naredili i učestvovali u prebijanju i mučenju Milovana Stankovića, srpskog šumara, koga su protivpravno pritvorili u centrima lociranim u Barama, Bajgori i drugim okolnim lokacijama u okviru lapske zone u pokušaju da ga primoraju da prizna dela protiv OVK ili da pruži obaveštajne informacije.

STOGA PREDLAŽEM:

I. Da pred ovim sudom održimo javni glavni pretres i da se pozovu sledeći ljudi:

- međunarodni tužilac iz Okružnog javnog tužilaštva u Prištini;
- optuženi Ljatif GAŠI, putem centra za pritvor;
- optuženi Nazif MEHMETI, putem centra za pritvor;
- optuženi Naim KADRIJU, putem centra za pritvor;
- optuženi Rustem MUSTAFA, putem centra za pritvor;
- branioci optuženih.

Svedoci – oštećene strane:

- anonimni svedok "3"
- anonimni svedok "7"
- anonimni svedok "4"
- anonimni svedok "5"
- anonimni svedok "6"
- svedok "H"
- svedok "I"
- svedok "J"
- svedok "U"
- svedpl "D"
- svedok "E"
- svedok "G"
- svedok "S"
- svedok "C"
- svedok "V"
- svedok "Q"
- svedok "R"
- svedok "F"
- svedok "P"
- svedok "W"
- Milovan Stanković, Bevčić, opština Merošina

Svedoci:

- Stiven PETI (Steven PETTY), istražilac Centralne jedinice za krivične delikte
- Mario ŠERER (Mario SCHERER), istražilac Centralne jedinice za krivične delikte
- Bajram ISUFI, Majance
- Naip GUBETINI, KPS-Priština

- Kamber HODŽA (HOXHA), Ul. Skenderbegova br. 460, Podujevo
- Jetullah ŽDRELA (Jetullah ZHDRELLA), Ulpijana, Čepež, ulaz 1, br. 1
- Idriz BAJRAMI, KPS-Podujevo
- Gani ZUKA, Ul. Sejdi Skirća br. 22, Podujevo
- Fatmir MUSTAFA, Donja Pakaština
- Jašar (Jashar) EJUPI, selo Sekirača, Podujevo
- Arif MUCOLI (MUCOLLI), KZK-Priština
- Nuredin IBIŠI (IBISHI), KPS-Priština
- Sabit BERIŠA (BERISHA), selo Konuševac, Podujevo
- dr Marek GASIOR, UNMIK-Priština

II. Da sud tokom istražnih radnji utvrđi sledeće:

- da oceni dokaze prikupljene tokom policijske istrage, uključujući dokaze dobijene tokom izvršenja naloga za pretres, izvršenih u domovima i u kancelarijama Ljatifa GAŠIJA, Naima KADRIJUA i Rustema MUSTAFE.

Na dan 27. januara 2002. izdat je nalog za pretres:

1. kancelarije Ljatifa Gašija – KAIS – centar grada Prištine
2. doma Ljatifa Gašija – stan u centru Prištine, bilizu raskrsnice Bulevara majke Tereze i Ulice skok
3. kancelarije Naima Kadrijua – sedište KAIS – Podujevo
4. doma Naima Kadrijua – Podujevo.

Ovaj nalog je izvršen na svakoj od pomenutih lokacija dana 28. januara 2002. Policija je zaplenila veliki broj predmeta, koji uključuju beležnice, dnevnike, kompjutere i druga dokumenta. Spisak svih zaplenjenih predmeta dostavljen je ili će biti dostavljen braniocima.

Od posebne važnosti su lične beležnice optuženog Kadrijua, koje su bile predmet ispitivanja tokom istražnog saslušanja.

Takođe su od značaja pojedini spiskovi osumnjičenih kolaboracionista nađeni tokom pretresa kancelarije KAIS.

Dana 10. avgusta 2002. izdat je nalog za pretres

1. doma Rustema Mustafe – Ulica fitorija, Podujevo
2. doma Rustema Mustafe i/ili Ljuana Plane (Luan Pllana) – Velika Rovina, blok 10, stan 29, Sunčani breg, Priština
3. dom Rustema Mustafe i/ili Eleonore Čeku (Elleonora Ceku) – Dardanija SU7/11, stan A, br. 2, Priština.

Ovaj nalog je izvršen na svakoj od naloženih lokacija 11. avgusta 2002. Policija je zaplenila veliki broj predmeta, uključujući beleške, dnevниke, kompjutere i druga dokumenta. Spsak zaplenjenih predmeta je dostavljen ili će biti dostavljen braniocima.

- Da se prouče iskazi optuženih i drugih svedoka uzeti tokom istražnih saslušanja.
- **Da se prihvate i obuhvate kao dokazi sledeći dokumenti:** Kosovo/Kosova: kako viđeno, tako rečeno, deo 1, izdanje OEBS; Po naređenju, izdanje Human Rights Watch; rezolucije 1160 i 1199 Saveta bezbednosti UN.

OBRAZLOŽENJE

Ustanovljeno je da je tokom vremenskog perioda od avgusta 1998. do 12. juna 1999. komanda zone Lab UČK koristila različite centre za pritvor kako bi držala civile kosovske Albance i povremeno druge civile, uključujući centre za pritvor na Bajgori, u Lapaštici, Majancu, Potoku i Koliću. Pritvoreni civili su prebijani, mučeni i, u nekim slučajevima, ubijeni u ovim centrima za pritvor ili njihovoј blizini. Rustem MUSTAFA je kao komandant lapske zone bio najviše odgovoran za osnivanje ovih centara i za krivična dela počinjena u njima. On je imao saznanja o njihovom postojanju, on je naređivao hapšenja i puštanje na slobodu i on je bio odgovoran za postupke svojih potčinjenih u ovim centrima. Ljatif GAŠI i Nazif MEHMETI su bili na zapovedničkim položajima i lično su učestvovali u isleđivanju, prebijanju i mučenju pritorenih civila. Naim KADRIJU, pripadnik vojne policije UČK, učestvovao je u prebijanju i mučenju nekoliko zatočenih civila.

Svedočenja nekoliko svedoka dokazuje da su se ovi događaji zaista odigrali.

Stanovište optuženih izgleda da jeste (varira u zavisnosti od svakog optuženog pojedinačno):

- нико никада nije uhapšen. Svi osumnjičeni kolaboracionisti су “pozivani” у kampove radi neformalnog razgovora
- нико nije bio u pritvoru više od nekoliko dana
- nikada nijedno pritvoreno lice nije prebijeno ili mučeno
- prostorije za zatvorenike su odgovarale boravku ljudi
- zatvorenici su jeli istu hranu i onoliko često koliko i vojnici
- nijedan zatvorenik nije ubijen. Oni koji su kasnije pronađeni mrtvi, bili su pre toga pušteni iz pritvora i ubili su ih Srbi

Kadriju je tvrdio da je bio pripadnik OVK samo 24 dana (završivši marta 1999.) i usvaja sve navedene tačke odbrane

Gaši je rekao da je retko bivao u štabu zone jer je bio zauzet borbama tokom gotovo čitavog relevantnog vremenskog perioda. On usvaja sve navedene tačke odbrane

Mustafa je rekao da nije bilo nikakvih pojedinačnih odluka u vezi pritvorenih lica, već da su sve odluke bile kolektivne odluke zapovednika. On usvaja sve navedene tačke odbrane

Kao odgovor na ovakvu odbranu, tužilaštvo izjavljuje da bi trebalo više uvažiti iskaze svedoka nego poricanje optuženih. U pričama optuženih postoje brojne nedoslednosti a njihova objašnjenja o tome kako je radila OVK u ovoj oblasti predstavljaju veliki teret za verovatnoću.

MI TAKOĐE PREDLAŽEMO PRITVOR ZA SAOPTUŽENE

Da se produži pritvor Ljafiu GAŠIJU, Nazifu MEHMETIJU, Naimu KADRIJU i Rustemu MUSTAFI, u skladu sa članom 191, stav 2, tačka 1 i 2 ZKP.

Ovaj predlog je zasnovan na sledećim nezavisnim osnovama:

Mogućnost bega je zasnovana na činjenici da zakon za dato krivično delo predviđa izricanje najteže kazne. Saoptuženi imaju ili su imali veze sa vojnom policijom i obaveštajnom službom i njihovim resursima, te tako mogu imati pristup i priliku, putem ovih veza, da napuste Kosovo, i prelaskom legalne granice i prelaskom legalnih i nezvaničnih prelaza administrativne granice. U tom pogledu je policija UNMIK dokumentovala svakodnevne pokušaje napuštanja Kosova uz lažne pasoše i druge oblike isprava. Štaviše, saradnici saoptuženih koje policija traži zbog odvojenih, skorijih dela, odsustvuju iz provincije izazivajući kašnjenje i/ili sprečavajući svoje hapšenje.

Postoji opravdani strah da bi saoptuženi, ukoliko bi bili oslobođeni, ometali istragu time što bi uticali na svedoke i upozoravali saučesnike. Upotreba pretnji nasiljem je već pokazana mučenjem, pritvaranjem i prebijanjem žrtava. Optuženi zauzimaju položaje od znatne moći i uticaja i imaju značajne veze sa ranijim vojnim, policijskim i obaveštajnim zapovednikom. Stoga, optuženi ili druga lica koja deluju u njihovo ime verovatno će pokušati da stupe u kontakt i pokušaju da utiču na iskaze svedoka. Dosije predmeta već pokazuje da je izvesnom broju svedoka već prečeno, što je zahtevalo da se njihova imena izbrišu iz zvaničnih spisa. Zbog ovakvog stepena zastrašivanja, izvestan broj svedoka je izmenio svoju identifikaciju optuženih i dao kontradiktorne iskaze. Kontinuirana policijska istraga i utvrđivanje dodatnih svedoka usporeni su u velikoj meri zbog straha od saoptuženih i njihovih saradnika. U stvari, jedan svedok koji je ranije bio povezan sa predmetom i s kojim su policijski organi stupili u kontakt ranjen je iz vatre nog oružja ispred svoje kuće ubrzo nakon hapšenja Rustema MUSTAFE, pre nego što mu je mogao biti upućen poziv. Štaviše, svedočenja saslušana od MUSTAFINOG hapšenja obuhvatila su iskaz jednog svedoka koji je rekao da ga je nepoznata osoba pozvala telefonom i

ponudila mu izvesnu sumu novca u zamenu za to da ne svedoči. Zbog toga je tužilac morao zatražiti primenjivanje Uredbe UNMIK 2001/20 kako bi se osigurala zaštita svedoka i identiteta svedoka.

U istražnom predlogu i predlogu za proširenje istrage, ubistvo petoro civila kosovskih Albanaca je pripisano nekolicini optuženih. Novi dokazi dobijeni tokom istrage pokazuju da su ovi optuženi odgovorni za šesto ubistvo civila kosovskog Albana. Pored toga, stiču se novi dokazi koji bi mogli implicirati nekolicinu optuženih i njihove saradnike u dodatna krivična dela posle kosovskog sukoba, uključujući ubistvo, zastrašivanje svedoka, mito i pravosudnu korupciju.

Shodno tome, predlažem da se nastavi pritvor optuženih, jer postoji pravni osnov u skladu sa članom 191, stav 2, tačka 1-3 ZKP.

Na osnovu izloženog, tužilaštvu je jasno da postupci saoptuženih predstavljaju sve suštinske kvalifikacije krivičnih dela za koja se terete, tako da je ova optužnica opravdana, dokazana i zasnovana na zakonu.

Filip King Alkok (Philip King Alcock)
međunarodni tužilac
Okružni sud u Prištini